

8 november 2026
(32ste zondag van het jaar)

Anton Milh o.p.

Beste zusters en broeders, goede vrienden,

“Fier op dat van hier,” zo luidt de slagzin van onze minister van Onroerend Erfgoed. Hierdoor geïnspireerd ben ik voor de voorbereiding van deze preek te rade gegaan bij een van onze groten, Jan van Ruusbroec, de veertiende-eeuwse mystieke schrijver die leefde in het Zoniënwoud, in de priorij van Groenendaal. Een van zijn werken, *De geestelijke bruiloft*, is volledig opgebouwd rond een zinnetje dat we zojuist in het Mattheüsevangelie hebben gehoord: “Zie, de bruidegom! Ga erop uit, hem tegemoet!” Naar goede middeleeuwse gewoonte ontleedt Ruusbroec de hele zin en doet de dieperliggende betekenis van elk deel oplichten.

Vooreerst: “Zie!” Hiermee wordt niet bedoeld dat je de slapers uit je ogen moet wrijven of je bril moet kuisen. Wel gaat het om een *innerlijk* zien, het zien met de ogen van de geest. Om zo te kunnen kijken zijn drie zaken nodig: de goddelijke genade, de menselijke vrije wil en een zuiver geweten. God wil dat wij zien. Hij lijkt een beetje op een arts die met een lampje recht in het oog van de mens schijnt. Hij wil ons wakker maken, onze geestelijke zintuigen aanscherpen. Maar wij moeten ook zelf willen zien. In liefde respecteert God onze vrije wil, want waar dwang is, is geen liefde. Én er is nood aan een zuiver geweten. Ik zou zelfs ruimer durven stellen: er is nood aan een opgekuiste geest. Hoezeer wordt onze geest

niet afgestompt en vervuild, door harde woorden of daden van onbeleefdheid en geweld om ons heen, door het *doomscrollen* op sociale media, of – wat dikwijls aan bod komt in de biecht – door pornografie? Dat alles dringt in ons door en vlakt ons geleidelijk af, doet onze grenzen vervagen. Het doet ons langzamerhand anders kijken naar de werkelijkheid: onverschillig, of net wellustig. Daarom moeten we de lens van onze geest oppoetsen, om terug te leren zien zoals God wil dat wij zien.

Dan: "de bruidegom", of in de Latijnse vertaling die Ruusbroec gebruikte: *sponsus venit*, "de bruidegom komt". Die bruidegom is natuurlijk Christus. Ruusbroec legt uit hoe deze op drievoudige wijze komt. Christus is gekomen, in het verleden: bij de menswording, bij zijn geboorte in de stal in Bethlehem. En Christus zal komen, in de toekomst: Hij komt weer om alles te voltooien, om alles binnen te voeren in de liefde van de Drie-Eenheid. Maar Ruusbroec benadrukt dat Christus ook vandaag komt: Hij komt in het hart van mensen die zich klein maken en openstellen voor Gods barmhartigheid, Hij komt in het hart van mensen die waardig en in geloof de sacramenten ontvangen.

Vervolgens: "Ga op weg." Waarheen? Naar God, naar onszelf, naar de naaste. Wie leert te zien met zijn geest en zijn hart, en wie gelooft in de komst van de bruidegom, gisteren, vandaag en morgen, die is nu klaar om *vooruit* te gaan. Naar God, die op ons toekomt. Maar ook naar onszelf, aangezien wij beseffen dat wij geroepen zijn de allerbeste versie van onszelf te zijn, door een deugdzaam leven. En zo gaan we ook op weg naar de naaste, naar diegenen rondom ons die nood hebben aan een woord van troost of aanmoediging, die zoeken naar een helpende hand.

Op weg gaan. Maar waarom? "Om hem te ontmoeten." Nu zijn we bij het uiteindelijke doel uitgekomen, de Godsontmoeting. Christus kunnen ontmoeten zoals in het Evangelie. Als een Zacheüs uit onze boom naar beneden klimmen, als een vrouw met bloedvloeiingen ons door de massa een weg banen om nog maar de zoom van zijn kleed aan te raken, als een Maria Magdalena aan zijn voeten zitten om Hem te beluisteren of als een Martha Hem bedienen. Wie zijn blik zuivert ("zie"), wie verlangt en hoopt op Christus' komst ("de bruidegom komt"), die blijft niet stilzitten maar komt in *beweging*, met hart én met handen ("ga op weg"), en mag

zo hopen om Hem werkelijk te ontmoeten, om de liefde die God zelf is te proeven ("hem tegemoet").

"Fier op dat van hier, *en niet enkel ons bier*." Ruusbroec toont hoe in één zinnetje uit de Schrift een heel programma besloten ligt, niet enkel voor ons geestelijk leven maar voor ons leven *tout court*. Zo meteen gaan wij Christus tegemoet in het sacrament van de eucharistie. Laat ons *zien*, laat ons *op weg* gaan. Want: *Hij komt*. Amen.